

*Національна академія
статистики обліку та аудиту
(НАСОА)*

*Національний центр
обліку та аудиту
(НЦОА)*

ПРОГРАМА

**освітнього заходу з безперервного професійного навчання
аудиторів:**

«Внутрішній контроль та аудит»

Київ 2023

Укладач програми:

Каменська Т. О. – д.е.н., професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування Національної академії статистики обліку та аудиту, м. Київ

Редько О.Ю. – д.е.н., професор, професор Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики, обліку та аудиту, м. Київ

Лектори:

Редько О.Ю. – д.е.н., професор, професор Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики, обліку та аудиту, м. Київ

Лубенченко О. Е. – д.е.н., професор, завідувач Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики обліку та аудиту, м. Київ

Костирко Р. О. – д.е.н., професор, професор Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики, обліку та аудиту, м. Київ

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ З БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ АУДИТОРІВ	5
ФОМА БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ	6
МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ	6
ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	6
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	7

ВСТУП

Актуальність теми. Під системою внутрішнього контролю (надалі – СВК) розуміють сукупність методик і процедур, прийнятих керівництвом економічного суб'єкта для впорядкованого та ефективного ведення господарської діяльності, що, зокрема, включає організовані нагляд і перевірку усередині даного суб'єкта. Належний внутрішній контроль дає достатню впевненість у тім, що транзакції авторизовано належним чином; вчасно та точно відображаються у звітності, відповідно до стандартів обліку; доступ до активів компанії здійснюється виключно авторизовано; фізична наявність активів регулярно звіряється з бухгалтерськими записами. Внутрішній аудит є закріпленою у внутрішніх приписах підприємства діяльністю по контролю за різними аспектами функціонування такого суб'єкта, що здійснюють представники незалежного контрольного органу, наділені спеціальними функціями в межах допомоги органам управління (загальним зборам акціонерів, наглядовій раді, раді директорів, виконавчому органу).

Для менеджерів і власників внутрішній контроль має принципове значення – допомагає оцінити виконання поставлених цілей виробничо – господарської діяльності. Для наглядового органу мета ефективного внутрішнього контролю в першу чергу полягає в забезпеченні відповідності діяльності вимогам чинних нормативних актів, а також у забезпеченні достовірності звітності підприємства. Для зовнішнього аудитора довіра до СВК суб'єкта господарювання, налагодження комунікацій із службою внутрішнього аудиту сприяє суттєвому зниженню такого компоненту аудиторського ризику, як ризик системи контролю. В свою чергу, належна оцінка аудиторського ризику дозволить ефективно спланувати перевірку, визначити дієві процедури у відповідь на оцінені ризики. Тому, зовнішні аудиторі мають бути обізнаними щодо законодавчих та нормативних вимог, процедур створення СВК, підрозділів внутрішнього аудиту та їхнього функціонування, способів та прийомів взаємодії із внутрішніми аудиторами. Саме цим обумовлена актуальність теми.

Практичне значення для аудиторів: впровадження в діяльність аудиторських фірм знань щодо організації СВК, внутрішнього аудиту суб'єктів господарювання дозволяє зовнішнім аудиторам здійснити належну оцінку аудиторського ризику та розробити ефективні аудиторські процедури для збору достатніх та прийнятних аудиторських доказів стосовно фінансової звітності.

Предметом освітнього заходу за темою «Внутрішній контроль та аудит» є нормативні та організаційні засади створення та функціонування СВК, внутрішнього аудиту суб'єктів господарювання.

Метою освітнього заходу за темою «Внутрішній контроль та аудит» є розуміння аудитором прагматичної та комунікативної цінності СВК та внутрішнього аудиту для потреб управління та аудиту.

Завдання освітнього заходу. Відповідно до поставленої мети сформульовано завдання, які обумовили логічну структуру і послідовність їх вирішення: удосконалити знання аудиторів з питань створення СВК, служби внутрішнього аудиту та їхньої оцінки під час проведення аудиту, впровадження в аудиторську практику процедур взаємодії внутрішніх та зовнішніх аудиторів з метою підвищення якості аудиту.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ З БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ АУДИТОРІВ

«Внутрішній контроль та аудит»

№	Назва розділу теми/змістовна наповнюваність	Кількість годин
1	Внутрішній контроль та аудит в системі управління підприємством 1.1. Контроль: місія, види, методи 1.2. Внутрішній аудит. Визначення сутності, цілей та завдань	1
2	Законодавчі та нормативні вимоги щодо внутрішнього контролю та аудиту 2.1. Міжнародні вимоги щодо створення системи внутрішнього контролю та служби внутрішнього аудиту 2.2. Стандартизація та професійні етичні засади внутрішнього аудиту 2.3. Державне регулювання внутрішнього контролю та аудиту в Україні 2.4. Система внутрішнього контролю та її компоненти	2
3	Суб'єкт господарювання та його середовище 3.1. Суб'єкт господарювання та чинники впливу на нього 3.2. Управлінській процес: філософія, стиль управління, типи організаційних структур, повноваження та їх розподіл 3.3. Ризики бізнесу та управління суб'єкта господарювання 3.4. Ідентифікація та методи оцінювання ризиків діяльності підприємства 3.5. Компоненти системи управління ризиками та визначення способів управління ризиками, відповідальність керівництва. Взаємодія служби внутрішнього аудиту з найвищим керівництвом	2
4.	Процедури контролю та моніторинг його заходів. Прагматика роботи внутрішнього аудиту 4.1. Ризики суттєвого викривлення інформації та оцінка контрольних заходів. Процедури реагування на ризики з боку керівництва суб'єкта	3

	господарювання 4.2. Організація моніторингу контрольних заходів 4.3. Ризик-орієнтована форма внутрішнього аудиту 4.4. Положення про службу внутрішнього аудиту. Незалежність та об'єктивність внутрішнього аудиту. Аудиторський комітет 4.5. Управління службою внутрішнього аудиту. Організаційно-методологічні аспекти здійснення заходів внутрішнього аудиту 4.6. Оцінка ефективності діяльності внутрішніх аудиторів. Моніторинг результатів роботи внутрішніх аудиторів. 4.7. Комунікації між внутрішніми та зовнішніми аудиторами	
	Всього	8

ФОМА БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ: очна, дистанційна

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ: м. Київ, вул. Підгірна 1

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

За результатами навчання слухачі мають знати:

- ✓ Сутність внутрішнього аудиту та його відмінності від ревізії, зовнішнього аудиту, принципи створення системи внутрішнього контролю.
- ✓ Вимоги щодо створення та підтримання ефективності цілісної системи внутрішнього контролю та її складових (відповідних органів та суб'єктів).
- ✓ Ризики бізнесу та управління суб'єкта господарювання; методи їх оцінки.
- ✓ Вимоги до служби внутрішнього аудиту, до аудиторського комітету, до взаємодії із зовнішніми аудиторами.

За результатами навчання слухачі мають вміти:

- ✓ Застосовувати вимоги законодавчих та нормативних вимог щодо внутрішнього контролю та аудиту на практиці.
- ✓ Класифікувати ризики бізнесу та управління суб'єкта господарювання, визначати способи протидії таким ризикам.
- ✓ Розробляти положення щодо функціонування системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.
- ✓ Застосовувати контрольні заходи за найбільш ризиковими бізнес-процесами, операціями та напрямками економічної діяльності суб'єктів господарювання, з попередження та виявлення шахрайства;
- ✓ Узагальнювати результати внутрішнього аудиту та вживати коригувальні дії щодо системи внутрішнього контролю

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 20.01.2023)
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 20.01.2023)
3. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : Видання 2018 року. – Частина 1, 2, 3. URL: <http://www.apu.com.ua> .
4. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту : Видання 2016 року. URL: <http://www.iaa.com.ua>.
5. COSO ERM (2004). Enterprise Risk Management Integrated Framework (Управління ризиками організацій. Інтегрована модель), COSO ERM URL: <http://www.coso.org>.
6. COSO ERM (2013). Internal Control – Integrated Framework (Внутрішній контроль – Інтегрована рамочна основа), COSO: Internal Control – Integrated Framework, 2013. URL: <http://www.coso.org> .
7. COSO ERM (2017). Enterprise Risk Management – Integrating with Strategy and Performance (Управління ризиками підприємства – Інтеграція зі стратегією та продуктивністю). COSO ERM, 2017. – URL:<http://www.coso.org>.
8. Директива 2013/34/ЄС Європейського парламенту та Ради від 26 червня 2013р. «Про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані з ними звіти визначених типів компаній», що вносить поправки до Директиви 2006/43/ЄС Європейського парламенту та Ради і скасовує Директиви 78/660/ЄЕС и 83/349/ЄЕС. – URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
9. Директива 2006/43/ЄС Європейського парламенту та Ради від 17 травня 2006 року про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності, що вносить зміни до Директив ради 78/660/ЄЕС та 83/349/ЄЕС і припиняє дію Директиви Ради 84/253/ЄС. URL:<http://www.zakon1.rada.gov.ua>>.
10. Директива 2014/56/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16 квітня 2014р., що вносить зміни до Директиви 2006/43/ЄС про обов'язковий аудит річних звітів та консолідованих звітів (стосується Європейського економічного простору). – URL:<http://www.apu.com.ua>
11. Регламент (ЄС) № 537/2014 Європейського парламенту та Ради від 16 квітня 2014р. «Про особливі вимоги до обов'язкового аудиту суб'єктів суспільного інтересу та скасування Рішення Європейської Комісії 2005/909/ЄК». – URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content>.